

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2014. GODINU HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE 1990

Broj: 03-07-6-407/15
Sarajevo, 17.06.2016. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE.....	5
5.1 NALAZI.....	6
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2014. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila odredbe člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1) i (4), člana 11. i člana 12. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, osim gornjih napomena nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2014. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska demokratska zajednica 1990 se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Učešće u izvorima finansiranja (%)
1.	Članarina	2.858,63	0,40%
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	59.945,50	8,32%
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	22.730,00	3,16%
4.	Prihodi od imovine (3-c)	54,72	0,01%
5.	Prihodi od pr.lica (3-d)	13.500,00	1,87%
6.	Prihodi od poklona (3-e)	25.440,00	3,53%
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	587.068,44	81,53%
8.	Prihodi od propag. (3-g)		0,00%
9.	Ostali prihodi	8.499,51	1,18%
I	Ukupni prihodi (1-9)	720.096,80	100,00%
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00%
	Izvori finansiranja (I+II)	720.096,80	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 994.728,92 KM.¹

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska demokratska zajednica 1990. Skraćeni nazivi stranke su HDZ 1990 i HDZ' 90.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je, rješenjem broj: 007-0-R-06-000031 upisana u registar političkih organizacija kod Kantonalnog suda u Mostaru 13.04.2006. godine.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Kneza Branimira 2 SPC Rondo.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Martin Raguž, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2014. godinu je Marijana Markotić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice 1990 čine:

¹ Podaci iz ispravljenog obrasca 4 (Rashodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu, koji je dostavljen dana 03.09.2015. godine.

- Središnji odbor HDZ 1990 Mostar,
- 6 kantonalnih/županijskih odbora,
- Organizacioni dio HDZ 1990 u Brčko distriktu BiH,
- Zajednica žena,
- 1 gradski odbor i
- 46 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2014. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja, sa posebnim naglaskom na priloge pravnih i fizičkih lica, prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 u periodu od 2006. do 2013. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama političkoj stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da svake godine donosi program utroška sredstava, te ih koristi isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, u skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona, da uspostavi i vodi evidencije o svim priložima, bez obzira na koji način ih je ostvarila, da članarinu i dobrovoljne novčane priloge uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 6. stav (2) Zakona, da uspostavi potpune evidencije o rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnosi u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, te da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2014. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE REVIZIJE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska demokratska zajednica 1990 je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa stranke utvrđeno je da je stranka u 2014. godini primila prilog pravnog lica „Signalizacija“ doo Grude, a da navedenom pravnom licu nije izdala potvrdu o primljenom prilogu, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 6. stav (1) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka- u daljem tekstu: Pravilnik.

b) Stranka je prekršila odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom je utvrđeno da su prilozi fizičkih lica u ukupnom iznosu od 22.815,00 KM uplaćeni na transakcijske račune nižih organizacionih dijelova stranke, odnosno nisu uplaćeni na transakcijske račune Centrale stranke, što je suprotno odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Naime, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u 2014. godini primila priloge fizičkih lica u ukupnom iznosu od 59.945,50 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa Centrale stranke, utvrđeno je da su na ove transakcijske račune uplaćeni samo prilozi fizičkih lica Centrali stranke u iznosu od 37.130,50 KM.

c) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 8. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.²

Na osnovu izvršenog pregleda, utvrđeno je da je stranka primila priloge koji su zabranjeni odredbom člana 8. stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka u ukupnom iznosu od 25.700,00 KM.

- (1) Uvidom u izvode Hrvatske demokratske zajednice 1990 i izvode OO HDZ 1990 Tomislavgrad utvrđeno je da je stranka primila uplate od političkih stranaka HSS-NHI u iznosu od 7.500,00 KM i Hrvatske nezavisne liste u iznosu od 6.000,00 KM u svrhu finansiranja zajedničke kampanje.

Na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine da dostavi Sporazum o koaliciji stranaka, stranka je dostavila Odluku (sporazum) o udruživanju (integriranju) u jedinstvenu Pučku stranku HDZ 1990 – Stranka Europske pučke orijentacije sa strankom HSS-NHI. Međutim, uvidom u službene evidencije Centralne izborne komisije BiH utvrđeno je da na Opštim izborima 2014. godine nije učestvovala koalicija stranaka HDZ 1990 i HSS-NHI pod nazivom Stranka Europske pučke orijentacije, odnosno da pod ovim nazivom nema evidentirana niti jedna od navedenih stranaka kao članica koalicije za 2014. godinu.

Takođe, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je sklopila ugovor o sufinansiranju zajedničke kampanje za više nivoje vlasti u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini sa Hrvatskom nezavisnom listom. Uvidom u službene evidencije Centralne izborne komisije BiH, utvrđeno je da ni ova koalicija stranaka nije ovjerena od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, odnosno nije učestvovala na Opštim izborima za 2014. godinu.

---

² Privatna preduzeća koja su sa organima izvršne vlasti na svim nivoima u BiH sklopila ugovor o javnoj nabavci usluga, ugovor o javnoj nabavci robe ili ugovor o javnoj nabavci radova u skladu sa propisima o javnim nabavkama u BiH ne mogu finansijski pomagati političke partije ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM (deset hiljada konvertibilnih maraka).

Obzirom da na pomenutim izborima nije ovjerena niti jedna od navedenih koalicija, a da su navedene stranke, Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 uplatile novčana sredstva u ukupnom iznosu od 13.500,00 KM, te da su se Hrvatska nezavisna lista i HSS-NHI, finansirali sredstvima iz budžeta u 2014. godini, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je primila zabranjene priloge u iznosu od 13.500,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka primila priloge pravnih lica koja su sklopila ugovore o izvođenju radova sa organima izvršne vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini čija je vrijedost veća od 10.000,00 KM, u ukupnom iznosu od 12.200,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa, utvrđeno je da je stranka primila priloge pravnih lica „Eko prom“ doo Brčko u iznosu od 200,00 KM i „Signalizacija“ doo Grude u iznosu od 12.000,00 KM. Obzirom da su pravna lica „Eko prom“ doo Brčko i „Signalizacija“ doo Grude u 2014. godini sklopila ugovore o izvođenju radova sa Vladom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Ministarstvom saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona, a čije vrijednosti prelaze 10.000,00 KM, stranka je ostvarila zabranjene priloge u ukupnom iznosu od 12.200,00 KM.

d) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije adekvatno vodila poslovne knjige jer u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala sve rashode, godišnji finansijski izvještaj je dostavila nakon zakonom propisanog roka i obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu nije popunila u skladu sa Pravilnikom, čime su prekršene odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da je stranka godišnji finansijski izvještaj za 2014. godinu dostavila dana 22.04.2015. godine, tj. nakon zakonom propisanog roka, čime su prekršene odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Opštinski odbor HDZ 1990 Orašje nije obračunao i platio, a u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazao trošak niti obavezu po osnovu poreza i doprinosa na sredstva isplaćena fizičkim licima u iznosu od 11.200,00 KM koja imaju karakter ličnih primanja. Navedena sredstva su isplaćena gotovinski, putem blagajne, pozivajući se na troškove, odnosno isplate posmatračima.

Takođe, stranka je izvršila plaćanje računa za troškove ostalog prevoza fizičkim licima u iznosu od 9.517,17 KM. Uvidom u račune utvrđeno je da se računi odnose na plaćanje avionskih karata i smještaja fizičkih lica koja nisu zaposlena u stranci.

Obzirom da je politička stranka isplatila sredstva fizičkim licima koja nisu zaposlena u stranci, te da navedene isplate imaju karakter ličnih primanja, stranka je u skladu sa poreznim propisima³ bila obavezna obračunati porez i doprinose na iznos od 9.517,17 KM, te po tom osnovu iskazati trošak u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

- (3) Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala ostale prihode Opštinskog odbora Tomislavgrad u iznosu od 7.094,33 KM. Uvidom u račune i dokumentaciju dobavljača utvrđeno je da je stranka u obrascu 5.2. trebala iskazati obavezu prema pravnom licu Krijesnica u iznosu od 308,64 KM, jer je prema izjavi navedeni dobavljač potraživao sredstva do 26.06.2015. godine, kada je račun plaćen.

³ Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08, 9/10, 44/11, 07/13 i 65/13) i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", broj: 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13 i 90/13)

Time što je stranka isknjižila obavezu i istu neosnovano oprihodovala u 2014. godini, prekršila je odredbe člana 13. i 24. Pravilnika.

- (4) U obrascu 3-f finansijskog izvještaja (Prihodi iz budžeta) stranka je uplatu pravnog lica „Signalizacija“ doo Grude u iznosu od 12.000,00 KM iskazala i u svojim poslovnim knjigama evidentirala kao prihod iz budžeta Zapadno-hercegovačkog kantona, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.
- (5) Stranka u obrascima 4.1 (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja nije adekvatno iskazala troškove zakupa, što ukazuje na činjenicu da stranka ne vodi potpune evidencije o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe člana 21. i člana 22. Pravilnika.

Stranka je iskazala troškove zakupa u manjem iznosu za 9.743,00 KM i to za sljedeće opštinske odbore: Čapljina u iznosu od 792,00 KM, Stolac u iznosu od 3.400,00 KM, Neum u iznosu od 1.800,00 KM, Busovača u iznosu od 1.721,00 KM, Kreševo u iznosu od 1.530,00 KM, Vitez u iznosu od 150,00 KM i Bihać u iznosu od 350,00 KM.

Obzirom da je stranka iskazala troškove zakupa u manjem iznosu za 9.743,00 KM, tako je iskazala i obaveze po istom osnovu u obrascu 5.2 (Ostale obaveze) iskazala u manjem iznosu, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁴ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u svrhu izborne kampanje mogla da potroši 2.541.298,80 KM.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2014. godinu i postizbornom finansijskom izvještaju – Opšti izbori 2014. godine iskazala troškove propagande u iznosu od 287.090,44 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da izdaje potvrde o primljenim priložima,*
- *da priloge prima isključivo na račun centrale stranke,*
- *da ne prima priloge koji su zakonom zabranjeni,*
- *da uspostavi adekvatne evidencije o prihodima i rashodima u svojim poslovnim knjigama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i dostavlja u zakonom predviđenom roku i*

---

⁴ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

- *da poštuje i druge propise, prevashodno porezne, iz kojih proističu dodatne obaveze i troškovi, koje politička stranka treba izmirivati i evidentirati u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju koji podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH.*

KOMENTAR

Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije se očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Veliborka Kenjić

Pomoćnik revizora

Anela Burdžović Kapić

Šef Službe za reviziju

mr.sc Hasida Gušić